

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

mardi

dinsdag

19-10-2004

19-10-2004

Matin

Voormiddag

cdH	centre démocrate Humaniste
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	Front National
MR	Mouvement réformateur
N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti socialiste
sp.a-spirit	Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht
VLAAMS BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
DOC 51 0000/000	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 51 0000/000	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)	CRIV	voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN	séance plénière	PLEN	plenum
COM	réunion de commission	COM	commissievergadering

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be	www.deKamer.be
e-mail : publications@laChambre.be	e-mail : publicaties@deKamer.be

SOMMAIRE

Question de Mme Greta D'hondt au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le financement des ateliers protégés" (n° 3487) 1

Orateurs: **Greta D'hondt, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

Interpellation et question jointes de: 4
 - Mme Greta D'hondt au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le remboursement des fauteuils roulants" (n° 388) 4
 - Mme Greet van Gool à la secrétaire d'Etat aux Familles et aux Personnes handicapées, adjointe au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la politique en matière de chaises roulantes" (n° 3651) 4

Orateurs: **Greta D'hondt, Greet van Gool, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

Questions jointes de 8
 - M. Koen Bultinck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la situation financière de la sécurité sociale" (n° 3505) 8

- Mme Greta D'hondt au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les dépenses de l'assurance maladie en 2004" (n° 3832) 8

Orateurs: **Koen Bultinck, Greta D'hondt, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

Question de Mme Maggie De Block au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les conséquences du remboursement de la pilule aux jeunes" (n° 3535) 15

Orateurs: **Maggie De Block, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

INHOUD

Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de financiering van de beschutte werkplaatsen" (nr. 3487) 1

Sprekers: **Greta D'hondt, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Samengevoegde interpellatie en vraag van: 4
 - mevrouw Greta D'hondt tot de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de terugbetaling van rolstoelen" (nr. 388) 4

- mevrouw Greet van Gool aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het rolstoelbeleid" (nr. 3651) 4

Sprekers: **Greta D'hondt, Greet van Gool, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Samengevoegde vragen van 8
 - de heer Koen Bultinck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de financiële toestand van de Sociale Zekerheid" (nr. 3505) 8

- mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de uitgaven in de ziekteverzekering voor 2004" (nr. 3832) 8

Sprekers: **Koen Bultinck, Greta D'hondt, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Vraag van mevrouw Maggie De Block aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de effecten van de terugbetaling van de pil aan jongeren" (nr. 3535) 15

Sprekers: **Maggie De Block, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

du

van

MARDI 19 OCTOBRE 2004

DINSDAG 19 OKTOBER 2004

Matin

Voormiddag

Les questions et interpellations commencent à 10.46 heures.
Président: M. Hans Bonte.

De vragen en interpellaties vangen aan om 10.46 uur.
Voorzitter: de heer Hans Bonte.

01 Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de financiering van de beschutte werkplaatsen" (nr. 3487)

01 Question de Mme Greta D'hondt au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le financement des ateliers protégés" (n° 3487)

01.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb vorig jaar in verschillende discussies met minister Vandenbroucke gewezen op een fundamenteel financieringsprobleem dat rees in de sector van de beschuttende werkplaatsen ten gevolge van de hervorming van de sociale zekerheidsbijdragen zoals de sociale maribel. Uiteindelijk zijn wij het eens geworden over het feit dat er een probleem was dat moest worden geremedieerd. Op dat ogenblik sprak de sector over tekorten van verschillende miljoenen euro's die waren opgebouwd, ook in de loop van 2003. In de programmawet van juli 2004 werden bepalingen ingevoegd die daaraan zouden moeten remediëren, namelijk de mogelijkheid tot onbeperkte cumulatie van de sociale maribel en andere bijdrageverminderingen, heel specifiek ook voor de beschutte werkplaatsen. Die nieuwe onbeperkte cumulatie zou mogelijk worden gemaakt vanaf 1 juli 2004.

Mijnheer de minister, het is mij nog niet duidelijk of, met het van kracht worden van die bepaling, ook het financiële probleem voor de beschuttende werkplaatsen op korte en iets langere termijn is opgelost. Ik denk dat wij elkaar niet moeten overtuigen van het belang van deze sector, zeker in een economie die steeds meer vraagt van haar tewerkgestelde werknemers. De beschuttende werkplaats is voor een spijtig genoeg groeiende doelgroep soms nog het enige middel, samen met invoegbedrijven en sociale-economieprojecten, om met arbeid de kost te verdienen.

Ik heb hierover een aantal vragen, mijnheer de minister. Hoe schat u op dit ogenblik de financiële situatie van de beschuttende werkplaatsen in, ook in vergelijking met de dramatische situatie in 2003?

Zijn door de maatregelen uit de programmawet de tekorten van 2000 en 2004 volgens u op dit ogenblik weggewerkt?

Is door de wijziging in de programmawet van juli 2004 een vertraging

01.01 Greta D'hondt (CD&V): L'année dernière, j'ai attiré l'attention du ministre Vandenbroucke sur les problèmes financiers auxquels les ateliers protégés sont confrontés à la suite de la réforme des cotisations de sécurité sociale. La loi-programme de juillet 2004 contient un certain nombre de dispositions, telles que le cumul illimité du Maribel social et d'autres réductions de cotisations, visant à remédier à ces problèmes. Ces nouvelles dispositions ont pris effet le 1er juillet 2004.

Comment le ministre évalue-t-il la situation financière actuelle des ateliers protégés? Les problèmes sont-ils désormais effectivement réglés?

La loi-programme de juillet 2004 est-elle à l'origine d'un retard sur le plan du versement de la dotation du Maribel social? Quand les paiements ont-ils eu lieu?

Lors du Conseil des ministres du 6 juin ont été passés des accords concernant l'indexation du plafond salarial de la composante bas salaires pour la réduction

gekomen in de dotatie voor de sociale Maribel? Wanneer vonden of vinden de betalingen in het kader van de sociale Maribel voor het eerste, tweede en derde kwartaal plaats? Immers, de signalen die men mij geeft, waren dat er sprake was van vertraging.

structurelle des charges. Cette indexation est-elle déjà en vigueur?

Mijnheer de minister, ik kom dan bij de indexering van het grensloon van de lagelooncomponent. Een pure indexering is in deze niet voldoende. Als ik juist ben ingelicht, zijn terzake op de Ministerraad van 6 juni afspraken gemaakt voor de indexering van het grensloon van de lagelooncomponent voor de structurele lastenverlaging. Is dat ondertussen al van kracht? Is dat al gepubliceerd?

Tot zover de vragen die ik terzake heb.

01.02 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, de toestand van het dossier van de beschuttende werkplaatsen is de volgende. Ten eerste, het koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 juli 2002 betreffende de beschuttende werkplaatsen wordt eerstdaags in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

01.02 **Rudy Demotte**, ministre : L'arrêté royal modifiant l'arrêté royal initial du 18 juillet 2002 concernant les ateliers protégés sera publié prochainement au *Moniteur belge*. Le versement des dotations pour le Maribel social n'a pas été retardé.

Ten tweede, de storting van de dotaties maribel, bestemd voor de sectorale fondsen van de beschuttende werkplaatsen, heeft geen vertraging opgelopen. Zij werden op de data, bepaald door het koninklijk besluit van 18 juli 2002, doorgestort. Dit KB wordt gewijzigd met uitwerking op 1 juli 2004.

Le versement des montants destinés à couvrir l'intervention de l'Etat dans le coût du revenu minimum mensuel garanti pour l'année 2003 n'est pas terminé et n'a pas encore commencé pour l'année 2004, l'ONSS n'étant pas encore en possession de toutes les données relatives aux ateliers protégés.

Ten derde, de storting van de bedragen ter dekking van de federale tussenkomst in de kost van het gewaarborgd maandelijks minimuminkomen is niet afgerond voor het jaar 2003 en nog niet gestart voor het jaar 2004. Die toestand is het gevolg van het feit dat de RSZ nog niet in het bezit is van alle gegevens met betrekking tot alle beschuttende werkplaatsen.

Les moyens destinés à couvrir ce financement pour les trois premiers trimestres ont été versés aux fonds.

De middelen bestemd voor de dekking van de bovenvermelde financiering met betrekking tot de eerste drie kwartalen van het jaar 2003 werden aan de fondsen gestort. De fondsen moeten de bedragen toekomstend aan elke beschuttende werkplaats doorstorten.

Mes services élaborent actuellement, en collaboration étroite avec l'ONSS, les mesures techniques pour indexer le plafond salarial des bas salaires. Ce n'est qu'ensuite que je pourrai me prononcer sur l'éventuelle adaptation des dispositions réglementaires.

Ten slotte, met betrekking tot de indexering van de loongrens voor lage lonen worden de technische maatregelen door mijn FOD in nauwe samenwerking met de RSZ uitgewerkt. Alleen na het voltooien van het onderzoek op dat niveau zal ik mij kunnen uitspreken over het feit of een aanpassing van de reglementaire bepalingen al dan niet naar aanleiding van iedere indexering noodzakelijk zal zijn.

Zoals u weet, moet de wetgever niet meer interveniëren om de indexering mogelijk te maken. Tot daar mijn antwoord.

01.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal misschien beginnen met het goede nieuws dat het koninklijk besluit eerstdaags wordt gepubliceerd. Dat is een goede zaak en de sector kijkt daar reikhalzend naar uit. Ik neem er akte van – het zal dus wel correct zijn – dat de bepaling van de dotatie geen vertraging heeft opgelopen.

01.03 **Greta D'hondt** (CD&V): Le secteur attend avec impatience la publication de l'arrêté royal. Le revenu mensuel minimum garanti n'est donc pas encore fixé pour 2003. Cela signifie-t-il que les ateliers protégés ont omis de fournir les données requises?

Dan komen we aan de twee punten waarvoor er minder goed nieuws is. Het gewaarborgd minimum maandinkomen is nog niet voor 2003

en dus ook nog niet voor 2004. De reden is dat de RSZ nog niet alle gegevens heeft. Dat betekent dus – als ik het goed begrijp – dat men in de sector zelf van de beschuttende werkplaatsen midden oktober 2004 nog in gebreke is voor het doorgeven van gegevens van 2003.

01.04 Minister **Rudy Demotte**: Wij beschikken nog niet over de gegevens voor heel de sector voor 2003.

01.04 **Rudy Demotte**, ministre: Nous ne disposons pas encore des données relatives à 2003 pour l'ensemble du secteur. Je dois me renseigner sur les éléments manquants.

01.05 **Greta D'hondt** (CD&V): Mijnheer de minister, ik heb daarbij de volgende bijkomende vraag. Zitten wij te wachten op de laatste der mohikanen die niets ingediend heeft, of gaat het om een belangrijke groep? Op die laatste zouden wij anders heel lang kunnen wachten.

01.06 Minister **Rudy Demotte**: Ik ken de proportie niet van degenen die hun gegevens nog niet hebben binnengebracht. Ik zal daarnaar vragen.

01.07 **Greta D'hondt** (CD&V): Als maar van één of twee de gegevens ontbreken, zou het heel erg zijn dat heel de rest van de beschuttende werkplaatsen daarvan de kwalijke gevolgen moet dragen. Ik dank u dat u die gegevens zult opvragen en misschien ook doorspelen.

01.07 **Greta D'hondt** (CD&V): Il est très important pour la capacité financière des ateliers protégés que l'indexation soit opérée correctement. L'arrêté du Conseil des ministres date déjà du 9 juin. Comment se fait-il qu'on ne soit pas parvenu, depuis, à transposer cette mesure dans la législation?

Tot slot wil ik het hebben over de indexering. Dat verontrust mij toch wel een beetje, tenzij u zegt dat ik mij vergist heb wat betreft de besluiten van de Ministerraad van 9 juni over die indexering. Het gaat natuurlijk wel over een vrij specifieke indexering. Voor een normale indexering moet de minister niet optreden, maar hier gaat het over het grensloon in de lagelooncomponent. U zou mij kunnen zeggen dat het een automatisme is, maar dan zou het zo lang niet duren. Ik vind het heel belangrijk voor de financiële draagkracht van de beschuttende werkplaatsen dat die indexering correct verloopt. Ik vind de tijd tussen een besluit op een Ministerraad op 9 juni en nu, midden oktober, nogal lang. Blijkbaar is men in die tijd niet in staat gebleken om dat besluit om te zetten in de aanvulling op de wetgeving. Dat vind ik eens spijtige zaak. Voor zover ik de sector goed begrijp, ligt daar toch wel een belangrijk punt.

Mocht daarover ondertussen nog niets beslist zijn, dan zal ik daarop bij gelegenheid nog vóór Kerstmis terugkomen. Ik denk dat er toch wel een tandje bij gestoken moet worden. Voor zover ik ze gelezen heb, zijn de notulen van de Ministerraad daaromtrent duidelijk, tenzij u mij zegt dat ik mij vergis.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Ik wil de collega's wijzen op de geregementeerde spreektijd. Voor de vraagstelling is dat 2 minuten, voor de minister ook 2 minuten en 1 minuut voor de repliek. Voor interpellaties bedraagt de spreektijd 10 minuten. Ik vraag om daarmee in de mate van het mogelijke rekening te houden zodat ook de andere collega's zich kunnen organiseren om er al of niet te zijn.

02 **Samengevoegde interpellatie en vraag van:**

- mevrouw **Greta D'hondt** tot de minister van **Sociale Zaken en Volksgezondheid** over "de

terugbetaling van rolstoelen" (nr. 388)

- mevrouw Greet van Gool aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een handicap, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het rolstoelbeleid" (nr. 3651)

02 Interpellation et question jointes de:

- Mme Greta D'hondt au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le remboursement des fauteuils roulants" (n° 388)

- Mme Greet van Gool à la secrétaire d'Etat aux Familles et aux Personnes handicapées, adjointe au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la politique en matière de chaises roulantes" (n° 3651)

02.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de collega's in deze commissie die reeds langer dan deze legislatuur aanwezig zijn weten dat dit een punt is dat mij zeer na aan het hart ligt. Waarom? Ik vind dat in onze welvaartsstaat het eigenlijk niet kan dat een rolstoel, die voor sommige aandoeningen bepalend is voor de graad van zelfstandigheid of autonomie van een persoon, wel kan aangeschaft worden door iemand met een voldoende hoge financiële draagkracht, maar niet door anderen. Dat geldt zowel voor volwassenen als kinderen. Zeker bij kinderen moet het voor de ouders verschrikkelijk zijn als ze moeten vaststellen dat ze door hun beperkte financiële draagkracht een bepaalde rolstoel niet kunnen aanschaffen die eigenlijk de autonomie van hun zwaar gehandicapt kind zou kunnen verhogen.

Vandaar dat ik er blij op aandringen, tot op het moment dat er een goede oplossing komt. Ik drong er bij uw voorganger herhaaldelijk op aan, ook in de tijd dat mevrouw van Gool nog regeringscommissaris was. Er zijn toen engagementen aangegaan, maar die zaak loopt toch erg traag door al het overleg, al de werkgroepen, de commissies, gesprekken met bandagisten... Maar goed, het werd vermeld in het federaal regeerakkoord. De regering zou, in overleg met de Gemeenschappen en Gewesten, een aanzienlijke vereenvoudiging tot stand brengen van de procedures inzake de terugbetaling van de rolstoelen en zou de voorwaarden voor de terugbetaling moderniseren. Dat is een citaat uit het regeerakkoord.

Ondanks die engagementen duurt het toch erg lang. Dat is niet ten onrechte, integendeel zelfs. Men heeft veel geduld gehad. Vorige zomer luidde het gehandicaptenfront de alarmbel en heel recentelijk deed ze dat opnieuw. De reden daarvoor is een bekommernis die ik deel. De sector, dat zijn de gehandicapten, is verontrust dat de nieuw geïnstalleerde technische raad voor de rolstoelen te zwaar zou focussen op medische en arbeidscriteria voor de terugbetaling van – vooral elektronische – rolstoelen en te weinig op de autonomie van mensen en de positieve functie die zo'n rolstoel kan vervullen in de sociale integratie van mensen met een handicap.

De tweede vrees van het gehandicaptenfront was dat men omwille van budgettaire redenen zou ingrijpen in de nieuwe nomenclatuur om die opnieuw te verenigen tot medische criteria.

Mijnheer de minister, ik weet dat de zaken enigszins in een versnelling zijn geraakt. Hoever staan we met het rolstoelbeleid? Kunt u mij ervan overtuigen dat de criteria die zullen worden gehanteerd voor het toekennen van rolstoelen en de terugbetaling ervan, in ruime mate rekening zullen houden met de autonomie en de sociale integratie, naast de noodzakelijke medische criteria en criteria op het vlak van arbeidsintegratie? Welke criteria zullen worden gehanteerd

02.01 Greta D'hondt (CD&V): J'estime qu'il est inacceptable dans notre Etat social que des personnes dont les ressources financières sont limitées ne puissent acquérir certains types de chaises roulantes. La chaise roulante détermine, en effet, le degré d'autonomie de la personne handicapée. Cette situation est encore plus difficile à admettre lorsque les handicapés concernés sont des enfants.

Par le passé, le gouvernement a pris des engagements à cet égard. L'accord de gouvernement fédéral prévoit que le gouvernement simplifiera, avec les Régions et les Communautés, les procédures de remboursement des chaises roulantes et actualisera les conditions de remboursement. Malgré ces promesses, le dossier n'avance pas. Le front des handicapés craint que le conseil technique pour les chaises roulantes ne se concentre trop sur des critères médicaux et néglige le rôle de la chaise roulante en tant que facteur d'intégration sociale des personnes handicapées.

Il est à craindre que pour des raisons budgétaires, on adopte à nouveau une conception de la nomenclature limitée aux critères médicaux.

Où en est la politique en matière de chaises roulantes ? Les critères qui seront utilisés tiendront-ils suffisamment compte de l'autonomie et de l'intégration sociale de la personne handicapée ? Sur la base de quels critères décide-t-on de rembourser

voor de terugbetaling van elektronische rolstoelen?

Tot slot heb ik nog een aantal vragen over de multidisciplinaire aanpak. Hoever staat het op dat vlak? In het kader van het rolstoeldossier is dit enorm belangrijk.

Ik kom dan tot de prijszetting. Ik wil zeker niet negatief zijn, maar u weet ook dat in de branche van de rolstoelen de prijszetting door een niet zo groot aantal spelers gebeurt. Dit is niet altijd positief voor de prijs die men op een bepaalde rolstoel kleeft.

Kunt u tot slot bevestigen, mijnheer de minister, dat er in een apart budget wordt voorzien voor bejaarden die in een instelling verblijven en nood hebben aan een rolstoel? Op dat vlak zit ook nog een zeer pijnlijk punt.

02.02 Greet van Gool (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, ik had mijn vraag inderdaad eerst aan de staatssecretaris voor het Gezin en Personen met een Handicap gesteld. In dit geval echter heeft deze vraag betrekking op de nomenclatuur en het is dan ook logisch dat ze tot u wordt gericht.

Ik denk dat mevrouw D'hondt niet de enige is die bekommerd is om het dossier van de rolstoelen en de gebruikers ervan. De vorige staatssecretaris, de minister, heel wat collega-parlementsleden en ikzelf zijn daar zeker en vast ook mee begaan.

Het dossier van de rolstoelen is een bijzonder ingewikkeld en technisch dossier is, wat ook verklaart waarom de nieuwe regeling waartoe de aanzet al gegeven werd in de vorige legislatuur, vertraging heeft opgelopen. Die nieuwe regeling zou op 1 januari 2005 eindelijk ingang moeten vinden. Nu de datum dichterbij komt, wordt het hoog tijd dat er duidelijkheid komt over een aantal punten, omdat er bij de gebruikers en organisaties toch nog heel wat ongerustheid leeft. Daarom zou ik u volgende vragen willen stellen.

Wordt de datum van 1 januari 2005 nog steeds aangehouden? Welke stappen moeten dan nog gezet worden? Wat is de verdere procedure en timing?

Ten tweede, hoe staat het met de nieuwe nomenclatuur? Volgens het antwoord op mijn vraag van 14 juli 2004 zouden de laatste discussies gevoerd worden in de bevoegde organen in juli en zou daarna een ontwerp van koninklijk besluit worden opgesteld. Wat is de stand van zaken inzake het ontwerp van koninklijk besluit?

Ten derde, welke criteria zullen precies worden gehanteerd? Wordt de multidisciplinaire aanpak nog steeds verdedigd? Zal er dus ook rekening worden gehouden met het aspect sociale integratie, of blijft het een louter medische beoordeling? In het bijzonder wil ik een vraag stellen voor MS-patiënten. In de ontwerpen van tekst die circuleren is niet duidelijk of die aandoening onder de opsomming van de pathologieën valt.

Ten vierde, quid met een aparte regeling voor het gebruik van rolstoelen in rust- en verzorgingstehuizen? Er zou een studie worden uitgevoerd door Deloitte en Touch over de haalbaarheid van een verhuursysteem. Is die studie afgerond? Welke besluiten kunnen

ou non les chaises roulantes électroniques ? Où en est l'approche multidisciplinaire ?

Il n'y a pas grand monde dans le secteur des chaises roulantes, ce qui produit souvent des effets néfastes sur la fixation des prix. Prévoira-t-on un budget distinct pour les personnes âgées qui séjournent dans une institution et qui ont besoin d'une chaise roulante ?

02.02 Greet Van Gool (sp.a-spirit): La nouvelle réglementation pour les utilisateurs de chaises roulantes entrera-t-elle effectivement en vigueur le 1er janvier 2005? Où en est l'arrêté royal annoncé au sujet de la nouvelle nomenclature? Quels critères seront retenus? Sera-t-il également tenu compte de l'aspect lié à l'intégration sociale ou l'évaluation se limitera-t-elle aux seuls aspects médicaux? Quelle sera la situation des patients atteints de sclérose en plaques?

Une étude concernant un système de location de chaises roulantes dans les maisons de repos et de soins avait été annoncée. Est-elle entre-temps terminée?

daaruit getrokken worden?

02.03 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, op 26 juli 2004 werd de nieuwe nomenclatuur voorgelegd aan het verzekeringscomité en de tekst volgt nu het wettelijke circuit. Bij de Raad van State werd de hoogdringendheidsprocedure gevraagd. Na de publicatie van de nomenclatuur moeten de lijsten van producten nog opgemaakt worden. De dienst van het RIZIV doet al het mogelijke opdat die lijsten effectief op 1 januari 2005 van toepassing zullen zijn zodat op die datum ook de nieuwe nomenclatuur kan starten. De functionele indicaties voor de gebruiker van onder andere elektronische rolstoelen, omvatten niet enkel medische criteria. De nomenclatuur gaat uit van het volledige functioneren van de gebruiker.

De technische raad heeft beslist dat de criteria verlaagd worden voor de gebruikers met een beroepsactiviteit of voor specifieke aandoeningen. Indien blijkt dat in de lijst met specifieke aandoeningen, die al veel ruimer is dan de huidige nomenclatuur, – er staat nu bijvoorbeeld poly-artritis bij – enkele aandoeningen ontbreken dan kan dit steeds gemeld worden aan de technische raad die binnen zijn budgettaire mogelijkheden een verruiming kan overwegen. Er mag echter niet uit het oog verloren worden dat als de gebruiker voldoet aan de basiscriteria, hij ook al recht heeft op een terugbetaling van een elektronische rolstoel. Hij moet geen beroepsactiviteit uitoefenen, school lopen, een leercontract volgen of een specifieke aandoening hebben om die elektronische rolstoel vergoed te krijgen.

Wat de multidisciplinaire evaluatie betreft, is de meerderheid van de beoogde patiënten reeds in een revalidatiecentrum in behandeling. De functionele evaluatie van die groep patiënten gebeurt dus in een revalidatiecentrum. Ik heb dan ook voorgesteld dat de evaluatie voor de overige aanvragen in de erkende centra gebeurt, via de diensten fysiotherapie, of via de andere erkende equipes van de Fondsen voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap in uitvoering van het protocol dat gesloten werd tussen de federale overheid en de Gemeenschappen en Gewesten. De reglementaire teksten daartoe zullen op de gepaste plaatsen moeten genomen worden.

De nieuwe nomenclatuur doet een eerste poging tot vereenvoudiging van de procedure. Het aanvraagdossier zal automatisch worden doorgestuurd van de adviserende geneesheer naar de fondsen. Zo zullen de beschikbare gegevens uit het aanvraagdossier voor de rolstoel ook door de fondsen gebruikt kunnen worden. De praktijk zal uitwijzen of dit een vereenvoudiging is en hoe dit eventueel nog kan verbeterd worden.

Wat de laatste vraag betreft, kan ik u meedelen dat op dit ogenblik nog geen opsplitsing is gemaakt tussen de nomenclatuur voor de gehandicapte personen en voor de ouderen.

Een studie over de haalbaarheid van een verhuursysteem voor rolstoelen in de ROB/RVT's is af en binnenkort zal Deloitte and Touche de resultaten aan de werkgroep komen voorleggen. Dat is de eerste stap in de discussie naar een aparte ouderennomenclatuur.

Ik denk dat ik een antwoord heb gegeven op al de gestelde vragen.

02.03 **Rudy Demotte**, ministre: La nouvelle nomenclature a été soumise au Comité de l'assurance le 26 juillet 2004. Le Conseil d'Etat adoptera la procédure d'urgence pour son avis. Les listes de produits doivent être établies après la publication de la nomenclature. L'INAMI veut en avoir fini d'ici au 1er janvier 2005, de manière à ce que la nouvelle nomenclature entre également en vigueur à cette date. La nomenclature sera fondée sur le fonctionnement global de l'utilisateur de chaise roulante, au-delà donc des aspects purement médicaux.

Le Conseil technique a adapté les critères pour les utilisateurs de chaise roulante exerçant une activité professionnelle. La liste des affections est plus étendue que dans le passé. D'éventuelles lacunes peuvent être signalées au Conseil technique. J'attire l'attention sur le fait que les personnes satisfaisant aux critères de base ont toujours droit au remboursement d'une chaise roulante électronique.

La majorité des patients qui entrent en compte sont déjà en traitement dans un centre de revalidation, où l'on procède aussi à l'évaluation fonctionnelle. Je propose que l'évaluation de toutes les autres demandes ait lieu dans les centres agréés.

La nouvelle nomenclature tend vers une simplification de la procédure. Le dossier de demande est automatiquement transmis du médecin-conseil aux fonds pour l'intégration sociale et professionnelle des personnes handicapées, qui peuvent utiliser les éléments du dossier.

Dans la nomenclature, aucune distinction n'a encore été établie entre personnes handicapées et personnes âgées.

L'étude de faisabilité concernant un système de location de chaises roulantes dans les maisons de repos et de soins est terminée. Les résultats en seront communiqués prochainement.

02.04 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb begrepen dat het ontwerp op dit ogenblik bij urgentie aan de Raad van State is voorgelegd?

02.05 Minister Rudy Demotte: Ja.

02.06 Greta D'hondt (CD&V): Dan zal ik mijn motie van aanbeveling voorlopig niet indienen. Als het bij urgentie is voorgelegd, neem ik aan dat wij op korte termijn de teksten zullen kunnen bekijken. Wij zullen dan zien of wij daaromtrent opnieuw moeten interpellieren omdat er te weinig rekening wordt gehouden met andere dan medische criteria. Ook na uw antwoord, mijnheer de minister, verdwijnt dit dossier waarschijnlijk nog niet van de tafel van deze commissie. Als ik uw antwoord hoor inzake de opsplitsing voor ouderen en dergelijke, meen ik dat wij rond dit dossier nog wel wat werk zullen hebben. Ik kijk met grote interesse uit naar de teksten die u zult publiceren. Dan zullen we zien of wij daarover opnieuw moeten interveniëren. In die omstandigheden zal ik de motie van aanbeveling niet indienen.

02.06 Greta D'hondt (CD&V): Le projet de loi est actuellement examiné dans l'urgence par le Conseil d'État. J'attends le texte définitif avant de revenir sur ce dossier.

02.07 Greet van Gool (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik meen dat het inderdaad een heel goede zaak is dat die datum van 1 januari 2005 wordt aangehouden. Dat zal ook heel wat geruststellingen teweegbrengen. Er wordt ook nog altijd uitgegaan – wat nu wordt bevestigd – van een multidisciplinaire aanpak. Wat misschien wel het belangrijkste is, is dat er een grote bereidheid is – zowel van de kant van de minister en zijn medewerkers, als vanuit de verschillende raden – om het dossier echt ten gronde aan te pakken en de nodige aanpassingen door te voeren. Het is wellicht een eerste stap in een misschien verdere aanpassing van de nomenclatuur, maar ik heb begrepen dat ook dat in de toekomst mogelijk is.

02.07 Greet Van Gool (sp.a-spirit): Je me réjouis de constater que la date du 1er janvier 2005 est maintenue. Je constate que tous les intéressés sont disposés à procéder à des adaptations si nécessaire.

Ik had graag nog één verduidelijking. U zegt dat er een verlaging zal zijn van de criteria voor mensen die een beroepsactiviteit uitoefenen of bij een specifieke aandoening, waarbij de lijst van de specifieke aandoeningen al uitgebreider is dan de vorige lijst. U hebt gezegd dat er melding mogelijk is – mocht dit nog niet voldoende zijn – aan de technische raad. Er staat een opsomming bij van een aantal aandoeningen, waarbij echt de vrees bestaat dat de MS-patiënten er niet onder vallen omdat de definitie blijkbaar toch een beetje te eng is. Als het wordt gesignaleerd, kan er dan met de nieuwe nomenclatuur al vanaf 1 januari mee rekening worden gehouden, of is dat dan voor een volgende fase?

Si une erreur éventuelle dans la liste des affections - je songe à la sclérose en plaques - est signalée au Conseil technique, en sera-t-il déjà tenu compte dans la nouvelle nomenclature qui entre en vigueur le 1er janvier 2005?

02.08 Minister Rudy Demotte: Ik kan enkel antwoorden dat wij nog niet rond die lijst gewerkt hebben. We wachten tot het koninklijk besluit genomen is. Er zijn nog onderhandelingen bezig. Ik zal geen voorbarig antwoord geven, het zou een slechte improvisatie zijn.

02.08 Rudy Demotte, ministre: Etant donné que cette liste n'est pas encore définitivement établie, je ne puis répondre à cette question à l'heure actuelle.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Samengevoegde vragen van**

- de heer **Koen Bultinck** aan de minister van **Sociale Zaken en Volksgezondheid** over "de financiële toestand van de **Sociale Zekerheid**" (nr. 3505)

- mevrouw **Greta D'hondt** aan de minister van **Sociale Zaken en Volksgezondheid** over "de uitgaven in de ziekteverzekering voor 2004" (nr. 3832)

03 **Questions jointes de**

- **M. Koen Bultinck** au ministre des **Affaires sociales et de la Santé publique** sur "la situation financière de la **sécurité sociale**" (n° 3505)

- **Mme Greta D'hondt** au ministre des **Affaires sociales et de la Santé publique** sur "les dépenses de l'assurance maladie en 2004" (n° 3832)

03.01 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vorige week hebben wij meegemaakt hoe de eerste minister in de Kamer – laat mij het vriendelijk en beleefd uitdrukken – een virtuele begroting kwam presenteren. Als leden van de oppositie kunnen wij dit moeilijk anders omschrijven.

U zult gezien hebben in mijn schriftelijke voorbereiding, mijnheer de minister, dat mijn mondelinge vraag reeds werd ingediend eind augustus. De cijfertjesdans van de voorbije weken en maanden zou ik als een grote verdwijntruc durven omschrijven. Ik zal even uw geheugen opfrissen. Eind augustus raamde men het tekort voor 2005 in de sociale zekerheid op 1,2 miljard euro. Later werd dat cijfer afgezwakt tot 850 miljoen euro. Bij de begrotingsbesprekingen ging de regering uiteindelijk uit van een tekort van 637 miljoen euro. Anderzijds, mijnheer de minister, u hebt daarnet tijdens de bespreking van het wetsontwerp al even mijn toespelingen gehoord, blijft u blijkbaar de eeuwige optimist. Ik heb gisteren akte kunnen nemen van uw verklaringen in De Tijd. U durft zelfs te spreken van een overschot van 218 miljoen euro in de begroting 2005 voor de sociale zekerheid.

Blijkbaar loopt er in deze regering toch nog een minister optimistisch rond. Als iedereen denkt dat de cijfers diep in het rood zullen gaan, dan is er nog altijd Rudy Demotte. Hij blijft een optimist en denkt dat de cijfers positief zullen uitvallen. Er loopt dus nog een optimist rond in deze Kamer, en dat siert u. Het zou echter wel eens pijnlijk kunnen worden, mijnheer de minister, wanneer blijkt dat uw optimisme niet gedeeld wordt door de kamerleden van de meerderheid en de oppositie.

Ik wil even focussen op een deelaspect van de sociale zekerheid, namelijk de ziekteverzekering. Ook daar moeten wij vaststellen dat, naargelang de bron, het tekort in de ziekteverzekering geraamd wordt tussen 300 en 600 miljoen euro. Voor zover ik heb kunnen volgen, heeft de commissie begrotingscontrole van het RIZIV formeel opdracht gekregen om een herberekening te maken, omdat het tekort van 600 miljoen euro in de ziekteverzekering blijkbaar aanzien wordt als iets te hoog.

Als men de fundamentele analyse maakt, mijnheer de minister, dan kan men alleen maar zien dat de uitgaven, ook in alle deelsectoren van de sociale zekerheid en van de ziekteverzekering, ruimschoots uitstijgen boven de afgesproken groeinorm van 4,5% plus de inflatie. In de deelbudgetten geneesheren, geneesmiddelen, verpleegdagbudget enzovoort, wordt de groeinorm ver overschreden.

Ik heb de volgende vragen. Mijnheer de minister, wij zouden graag

03.01 **Koen Bultinck** (VLAAMS BLOK): Fin août, le déficit de la sécurité sociale était estimé à 1,2 milliard d'euros. Ce chiffre fut ensuite revu à la baisse et, au moment du conclave budgétaire, le gouvernement s'est basé sur un déficit de 637 millions d'euros. En indécrottable optimiste, le ministre s'en tient toutefois à un surplus de 218 millions d'euros. Personne à la Chambre, ni dans les rangs de la majorité, ni dans ceux de l'opposition, ne partage son optimisme.

Dans l'intervalle, la commission de contrôle budgétaire de l'INAMI a recalculé le déficit en matière d'assurance-maladie, l'estimation de 600 millions d'euros étant sans doute quelque peu exagérée. Une analyse poussée montre que les dépenses de sécurité sociale dépassent largement la norme de croissance convenue de 4,5 pour cent plus l'inflation.

Le très important déficit pour 2004 constitue un mauvais point de départ pour le budget de 2005. Pour ce dernier, je demande des chiffres exacts et des mesures d'assainissement concrètes car, pour l'instant, tout n'est que bricolages.

Les observations du ministre sortant, M. Vandembroucke, soulignent du reste qu'il se pose un très sérieux problème en matière de dépenses.

reële cijfers van u krijgen, want er circuleren zoveel cijfers dat op de duur niemand weet welke cijfers wij als uitgangspunt moeten nemen. Ik wil u vragen om geen opgesmukte cijfers te geven, teneinde een begroting te kunnen presenteren waarin niemand nog echt gelooft. Geef aan de Kamer reële cijfers, zodat wij weten welke ernstige maatregelen moeten volgen om de lopende begroting 2004, die zeer zwaar uit de pan aan het swingen is, onder controle te houden. Welke concrete maatregelen werden reeds genomen om de meubelen nog enigszins te redden?

Als wij reeds een zeer zwaar deficit noteren voor 2004, dan vertrekken wij met een zeer slechte uitgangspositie voor het budget 2005. Ook voor de begroting 2005 wil ik concrete antwoorden op mijn vragen naar exacte cijfers en concrete besparingsmaatregelen. Ik heb de beleidsverklaring aandacht gelezen en ik moet u eerlijk zeggen dat ik de indruk heb dat men zich ook in uw deelsector, mijnheer de minister, veel te veel heeft beperkt tot prutsen in de marge. Vergeef mij de oneerbiedige uitdrukking, maar ik heb er geen andere omschrijving voor. Fundamenteel gebeurt er weeral niets. Ik zal u niet opnieuw om de oren slaan met uw voorganger. Ik heb daarnet gemerkt dat dit voor enige ergernis zorgt bij u. Het feit dat iemand als Frank Vandenbroucke zo'n opmerkingen maakt, geeft mij echter aan dat er wel degelijk een zeer reëel probleem is met de uitgaven in de sociale zekerheid en in het bijzonder in de ziekteverzekering.

03.02 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, wat de uitgaven van de gezondheidszorg betreft, zijn wij de voorbije weken in een stroomversnelling terechtgekomen. Tussen de datum waarop ik deze vraag heb opgesteld en vandaag gaapt er al een budgettaire kloof. Ik zal in mijn vraag dus de cijfers aanpassen aan de gegevens van vandaag.

Mijnheer de minister, ik stelde deze vraag op in september, omdat ik u daaromtrent begin dit jaar reeds een vraag had gesteld, erop wijzende dat een ontsporing van de uitgaven in de ziekteverzekering dreigde. Ik heb u toen ook gezegd dat ik dat uiteraard niet wetenschappelijk kon staven. Aangezien ik echter al veel jaren meedraai in de sector en dus wat ervaring heb, was ik zeer verontrust toen ik het uitgavenpatroon van de eerste maanden zag. Uw medewerkers en uzelf hebben mij toen tabellen bezorgd die mij moesten geruststellen dat de uitgaven onder controle konden worden gehouden.

De realiteit is natuurlijk wel anders. Of het nu over 600, 700 of 500 miljoen gaat, het zijn in ieder geval zeer hoge bedragen waarmee de uitgaven worden overschreden. Een dergelijk bedrag - en ik sluit aan bij mijn eerste vraag - kunnen wij met ons stelsel van sociale zekerheid, zoals het wordt gefinancierd, gewoonweg niet blijven dragen. Ik herhaal dus mijn oproep aan de regering en aan alle partijen om structurele maatregelen te nemen en te kiezen voor een andere financiering van de sociale zekerheid en niet alleen elk jaar begrotingsmatig rekken en bijblijven om de cijfers van de sociale zekerheid in evenwicht te houden.

Mijnheer de minister, ik zeg dit echt niet met plezier. U gaf diverse verklaringen waaruit moest blijken dat het niet over 600 miljoen gaat. Naar aanleiding van de beleidsverklaring had u het fijntjes over 300 miljoen. U zei dat u er zeker van was dat het minstens 300 miljoen

03.02 Greta D'hondt (CD&V): Les dépenses de la sécurité sociale accusent une augmentation rapide. Dans le cadre du financement actuel du régime de sécurité sociale, un déficit de 600 millions d'euros est intenable. Il faut prendre des mesures structurelles en vue d'un autre financement. Le budget a à nouveau été dépassé aux premier, deuxième et troisième trimestres. Au terme du quatrième trimestre, le déficit dépassera certainement les 500 millions d'euros. Dans cette hausse globale des dépenses, certains facteurs m'inquiètent tout particulièrement.

Durant le premier semestre de 2004, les dépenses des médecins ont augmenté de 11,4%, celles liés aux médicaments de 11,6% et celles relatives au budget du prix de journée de 8,6%.

Quelle est l'ampleur exacte du déficit? Le ministre faisait état d'un déficit de 300 millions d'euros mais, même dans cette hypothèse, il faudra aller au-delà de la seule responsabilisation du secteur pharmaceutique. Quelles

zou zijn. Vijf- en zeshonderd is ook minstens driehonderd. Ik heb voor mezelf de gegevens waarover ik beschik, voor de voorbije tien jaar op een tijdslijn uitgezet. Ik vroeg mij daarbij af waar we op het einde van elk jaar uitkomen wanneer het budget in het eerste, het tweede en het derde kwartaal wordt overschreden met x procent. Wat is dan het resultaat op het einde van het jaar? Ik ben madame Soleil niet, maar ik zeg u dat het geen 300 miljoen is. Ik ben van nature optimistisch en ik zeg u dat het, wanneer u uw maatregelen aanhoudt, wellicht ook geen 600 miljoen zal zijn. Mijn berekeningen wijzen uit dat u over de 500 miljoen gaat. Wat niemand de voorbije tien jaar heeft kunnen oplossen, zullen we in oktober ook niet meer kunnen oplossen.

Mijn bekommernis is heel groot en mijn vragen vereisen heel duidelijke antwoorden. Mijnheer de minister, de globale uitgavenstijging is natuurlijk belangrijk, maar ook de uitgaven op een aantal posten verontrusten mij. Ik wil dat eveneens cijfermatig weergeven.

In het eerste semester van 2004 stijgen de uitgaven van de geneesheren met 11,4%, van de geneesmiddelen met 11,6% en van het verpleegdagbudget met 8,6%. Dat zijn zaken die wij niet meer kunnen rechtzetten.

Vandaar, mijnheer de minister, mijn volgende vragen.

Ten eerste, een tekort van minstens 300 miljoen euro is heel fijn, maar wat is nu het werkelijke bedrag? Om echt maatregelen te kunnen nemen moet men zich immers bewust zijn van de werkelijke ernst van de situatie.

Ten tweede, als het tekort inderdaad hoger oploopt dan moeten er maatregelen worden genomen. Wij hebben het daarnet bij de bespreking van het wetsontwerp over een maatregel gehad, maar welke maatregelen zullen er nog heel concreet worden genomen? Zelfs bij een tekort van 300 miljoen euro moeten er nog andere maatregelen worden genomen dan alleen het responsabiliseren van de farmaceutische sector, zeker als wij tot een tekort van 500 of 600 miljoen euro komen. Wat zal er dan gedaan worden?

Ten derde, u bent voor de begroting 2005 van een verkeerde basis vertrokken. Dat is geen oppositietaal om oppositietaal te spreken, maar maak de kat wijs dat het tekort zal worden beperkt tot 300 miljoen euro. Mijnheer de minister, ik onderschat u niet, maar zelfoverschatting is een gevaarlijke zaak. U kunt het niet herleiden tot 300 miljoen euro, tenzij u een batterij van maatregelen klaarheeft die op korte termijn kleven. Ik wil hieraan nog een zaak toevoegen. Als wij dit niet in de hand kunnen houden, dan zal het mechanisme van de responsabilisering van de mutualiteiten ook spelen. Dan betaal ik als lid van de mutualiteiten een zware bijdrage. Dat is ook een verdoken belastingverhoging. Ik zal moeten opletten dat mijn belastingverlaging niet evenveel bedraagt als de bijdragen die ik moet bijbetalen. Het ene heeft een goede uitstraling, over het andere moet men zwijgen. Mijnheer de minister, ik had graag duidelijke antwoorden op mijn vragen.

De **voorzitter**: Voor alle duidelijkheid eerst even het volgende. Aangezien de heer Vandeurzen niet aanwezig kan zijn, wordt zijn vraag nr. 3976 geschrapt.

03.03 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, de vraag van de heer Vandeurzen bevat evenwel veel elementen die reeds aan bod kwamen.

In antwoord op de vraag van mevrouw D'Hondt kan ik het volgende zeggen.

De evolutie in 2004 van de uitgaven voor prestaties vertegenwoordigen een stijging van 4,22% ten opzichte van 2003. Dat betekent dat de uitgaven voor prestaties stijgen van 42,8 miljard in 2003 naar 44,6 miljard in 2004.

Inzake de begroting van de gezondheidszorg, de belangrijkste tak van onze sociale zekerheid, gaat het om een stijging van 7,72 %. In het regeerakkoord is er een groeinorm van 4,5 % in reële termen voor 2004 vastgesteld. Rekening houdend met de gezondheidsindex voor 2004 van 1,4% komt de stijging van 5,72 % overeen met een stijging van 4,5% in reële termen.

Voor de andere belangrijke takken van de sociale zekerheid, meld ik u het volgende. Er is een stijging van 4,40% voor de uitkeringen door het RIZIV; er is een stijging van 2,90% voor de pensioenen bij de RVP; er is een stijging van 1,80% voor de kinderbijslag bij de RKW; er is een stijging van 4,66% voor de brugpensioenen en van 7,92% voor de werkloosheid en de verschillende stelsels van loopbaanonderbreking bij de RVA.

Wat de tweede vraag van de heer Bultinck over de uitgaven in de ziekteverzekering betreft, volgens de recentste technische ramingen inzake de gezondheidszorg wordt er een overschrijding van ongeveer 311 miljoen euro verwacht. Die wordt voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding van de geneesmiddelenbegroting. Dankzij het mechanisme van claw back zal 65% van die overschrijding door de geneesmiddelenindustrie aan de sociale zekerheid terugbetaald worden. Dat gebeurt in principe pas in 2005. Een van de maatregelen om de begrotingsoverschrijding al in 2004 aan te pakken, is de aanpassing van die reglementering om het grootste van de terugbetaling al in 2004 te innen. Daarover is er enkele uren geleden een beslissing genomen.

Ten slotte, wat de begroting voor 2005 voor de gezondheidszorg betreft, hebben we ons strikt gehouden aan de norm van 4,5%-stijging in reële termen. Ik zal het beleid inzake responsabilisering van alle actoren nog versterken en daarover binnenkort een verslag indienen in de Kamer.

Ik kom nu tot de andere vragen. Ik begrijp ten volle de bezorgdheid over de evolutie van de uitgaven in de ziekteverzekering. Daarom zal ik een zo volledig mogelijk beeld geven van de huidige situatie en aangeven welke acties ik onderneem.

Op 30 september formuleert mevrouw D'hondt haar vraag waarin ze spreekt van een tekort van 400 miljoen euro. Twee weken later voorspelde de heer Vandeurzen een tekort van 600 tot 800 miljoen euro. Ik wil ervoor waarschuwen dat het altijd gevaarlijk is om ramingen naar voren te brengen; het zijn slechts ramingen en er kan veel aan veranderen.

03.03 **Rudy Demotte**, ministre: Les dépenses pour les prestations sont en hausse de 4,22% par rapport à 2003. On passe de 42,8 milliards d'euros en 2003 à 44,6 milliards d'euros en 2004.

Le budget des soins de santé augmente de 7,72 pour cent. Compte tenu de l'indice-santé de 1,4 pour cent, la norme de croissance de 4,5 pour cent correspond à une hausse de 5,72 pour cent. Les estimations les plus récentes prévoient un dépassement du budget de 311 millions d'euros.

Les pourcentages cités figurent dans la note de l'INAMI. Ces chiffres ne permettent cependant pas de tirer des conclusions quant au résultat global pour 2004. Il est possible que l'augmentation des dépenses soit nettement plus importante pendant le premier semestre, ce qui n'est pas inhabituel.

L'évaluation au mois de juin a permis de constater que le montant budgétisé serait dépassé de 310 millions d'euros.

Lors du contrôle budgétaire, en septembre, le gouvernement a pris des mesures pour compenser ce déficit. Le budget 2005 tient également compte de l'augmentation des dépenses. Pour que le déficit ne soit pas supérieur à 210 millions d'euros, les dépenses ne doivent pas augmenter, au cours du deuxième semestre de 2004, de plus de 4,42 pour cent par rapport au deuxième semestre de 2003, soit une augmentation de 7,7 pour cent.

Afin de savoir si la base sur laquelle repose le budget 2005 est maintenue, j'ai demandé à l'INAMI de procéder à des estimations techniques. Je disposerai des résultats le 9 novembre et nous pourrions éventuellement procéder à certaines adaptations.

De percentages die de heer Vandeurzen noemt zijn terug te vinden in de nota van het RIZIV. Die percentages zijn correct, maar we moeten opletten met de conclusies die we eruit trekken in verband met het uiteindelijke resultaat van 2004. Ik wil hiermee niet zeggen dat er geen reden is tot bezorgdheid, integendeel. Ik wil eerst en vooral benadrukken dat de analyse van de uitgavenevolutes op de juiste manier moet benaderd worden. De percentages geven de stijging van de gecumuleerde uitgaven weer over een bepaalde periode ten opzicht van dezelfde periode vorig jaar. Men mag niet zonder meer het percentage per 30 juni doortrekken naar 31 december. Als er bijvoorbeeld vorig jaar relatief meer uitgaven waren in de eerste jaarhelft ten opzichte van de normale trend en er relatief meer uitgaven waren in de tweede jaarhelft en als er tijdens het lopende jaar een normale uitgaventrend is, dan is het normaal dat er in de eerste jaarhelft hoge stijgingspercentages zijn, die naar het einde van het jaar toe evenwel afzakken.

Ik heb een tabel meegebracht die ik binnen enkele minuten zal laten uitdelen. U zult zien dat dit fenomeen zich regelmatig voordoet. U zult merken dat de tabel duidelijk illustreert dat gedurende de voorbije 13 jaar een eerste semester met een hoog stijgingsritme systematisch gevolgd werd door een tweede semester met een merkkelijk lager stijgingspercentage. Het omgekeerde komt ook voor. Dit betekent niet dat er niets aan de hand is. Bij de herziene technische raming van 2004 die in de loop van mei en juni opgemaakt werd, bleek dat de begrotingsdoelstelling 2004 met 310 miljoen euro zou overschreden worden.

In het kader van de begrotingscontrole in september heeft de regering een aantal maatregelen genomen om de weerslag van het tekort voor het globale beheer op te vangen. Bovendien werd bij de begrotingsopmaak 2005 rekening gehouden met de vastgestelde uitgavenstijging. De meest recente gegevens leren ons dat wij, om niet boven een overschrijding van 210 miljoen euro uit te komen, in de tweede jaarhelft niet boven een stijging van 4,42 procent van de uitgaven van dat tweede semester mogen uitkomen ten opzichte van dezelfde periode van 2003. In dat geval komen we voor heel 2004 uit op een stijging van 7,7 procent. Het ligt niet voor de hand dat dat effectief het geval zal zijn, al moet ik meteen zeggen dat er zich bijvoorbeeld in 1992, 1996 en 2003 al een dergelijke inversie van het groeipercentage heeft voorgedaan.

Al heeft u misschien de indruk dat ik, zoals de heer Bultinck zei, te optimistisch ben, ik kan u verzekeren dat mijn houding erop de eerste plaats een is van realisme. Ten eerste, om goed te weten waar wij gaan uitkomen en vooral waar de problemen zich situeren, moeten we opnieuw een grondige raming doen. Ik heb onmiddellijk het RIZIV gevraagd om de technische ramingen te actualiseren zowel voor 2004 als voor 2005. Mijn voornaamste bekommernis daarbij is na te gaan of de basis waarop wij de begroting 2005 gebouwd hebben, nog standhoudt. Dat werk zal ruim twee weken in beslag nemen en op 9 november zal ik beschikken over de resultaten. Dezelfde dag nog zal ik een aantal actoren ontmoeten om met hen de resultaten te analyseren en afspraken te maken over de noodzakelijke bijstellingen.

Ten tweede heb ik gisteren het verzekeringscomité gevraagd nog niet over te gaan tot de verdeling van globale begrotingsdoelstelling 2005 en te wachten op de herziene ramingen. Dat moet waarborgen dat

J'ai également demandé au Comité de l'assurance d'attendre ces estimations pour la répartition des objectifs budgétaires de 2005. Il convient, avant tout, d'adapter les mesures les plus indispensables.

Je suis même prêt à aller plus loin que l'habituelle procédure de clignotants. Si l'on n'intervient pas de manière suffisamment énergique, je prendrai moi-même les mesures nécessaires. Les dépenses pour 2005 doivent rester dans les limites du budget !

Il est à présent trop tard pour annuler l'augmentation de 2004. J'ai toutefois pris certaines mesures lors du contrôle budgétaire destinées à en atténuer les retombées. Lors de l'évaluation qui aura lieu dans deux semaines, je tiendrai également compte des mécanismes de récupération, comme dans le secteur des médicaments.

Un ajustement structurel des dépenses requiert toutefois la collaboration et la prise de responsabilité de tous les acteurs. Je peux déjà vous dire maintenant que je m'opposerai en tout cas à des mesures d'économie au niveau du maximum à facturer.

Je dois attendre les estimations de l'INAMI pour savoir si certaines mesures ont échoué.

eerst de noodzakelijke maatregelen tot bijsturing worden genomen alvorens de middelen voor 2005 voor elke sector beschikbaar gesteld worden. Tegelijk zullen de normale begrotingscontrolemechanismen blijven werken.

Ik verwijs in het bijzonder naar de knipperlichtprocedure, die tot automatische correcties leidt bij dreigende overschrijding. Ik wil echter verdergaan als dat nodig is. Indien er zich maatregelen opdringen en er niet voldoende gereageerd wordt via de normale overlegmechanismen binnen een korte periode, zal ik zonder aarzelen zelf het initiatief nemen om de noodzakelijke maatregelen uit te vaardigen. Laat het duidelijk zijn: de uitgaven 2005 moeten en zullen binnen de vooropgestelde groeinormen blijven.

U kent allemaal de materie goed genoeg om te weten dat het niet mogelijk is om in oktober nog maatregelen te nemen - mevrouw D'hondt heeft dat ook herhaald - die de overschrijding in 2004 zelf wegwerken, tenzij zeer draconische maatregelen. Ik moet u signaleren dat de uitgavenstijging zich in vrijwel alle sectoren situeert en vooral in de ambulante zorg opvalt. Bij de begrotingscontrole heb ik een aantal maatregelen genomen die ervoor zorgen dat de weerslag op de begroting van de sociale zekerheid zo goed als volledig opgevangen wordt.

Met de nieuwe cijfers zal ik over twee weken de toestand opnieuw evalueren. Er zal daarbij rekening gehouden worden met verschillende recuperatiemechanismen, zoals in de geneesmiddelensector. Veel belangrijker is het op een structurele wijze bijsturen van de uitgavenevaluatie. Ik heb daarvoor de medewerking nodig van alle actoren. Het is mijn grootste bekommernis dat iedereen zijn verantwoordelijkheid durft te nemen. Wat ik in elk geval zal weigeren, is dat de patiënt de rekening betaalt. Ik hoor stemmen opgaan om fors te besparen in de maximumfactuur. Ik zal mij daar met klem tegen verzetten.

Ten slotte vraagt men of bepaalde maatregelen gefaald hebben. Ik zal ze meenemen bij de beoordeling van de nieuwe raming van het RIZIV. Ik wacht nu nog enkele dagen, tot 9 november, om daarover meer bijzonderheden te kunnen geven.

03.04 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ondanks uw zeer uitgebreid antwoord, blijf ik bij mijn uitgangspunt dat u mij een veel te optimistische indruk geeft. U slaagt er opnieuw in te zeggen dat het tekort in de ziekteverzekering voor het jaar 2004 slecht 311 miljoen zal bedragen. Ik vrees dat wij wel eens veel hoger zouden kunnen uitkomen. Collega D'hondt deelt dezelfde vrees.

U mag de houding die wij als oppositieleden aannemen, begrijpen als een eerlijke bezorgdheid voor het systeem. Ik denk dat wij er alle belang bij hebben om het systeem krachtig op het goede spoor te houden. Wij willen de minister vanuit de oppositiehoeft zeggen dat er nu ernstige maatregelen moeten komen en dat het gedaan moet zijn met het gepruts in de marge om die begroting onder controle te houden.

U merkt op dat u tegen 9 november herberekeningen van het begrotingscomité van het RIZIV krijgt. Ik vrees een beetje dat wij, ook als commissie, wel eens in tijdsnood zouden kunnen geraken. Wat

03.04 Koen Bultinck (VLAAMS BLOK): Le ministre est beaucoup trop optimiste. Je crains que le déficit pourrait être bien plus important qu'il ne le pense.

Il faut à présent prendre des mesures draconiennes pour maîtriser le budget.

Pour ce faire, il est important que nous disposions à temps des nouveaux calculs du comité du budget de l'INAMI. A cet égard, le 9 novembre s'avère bien tardif.

Ensuite, nous devons dépasser

zullen wij praktisch krijgen als uitgangscijfers om de begrotingen van Sociale Zaken en Volksgezondheid in de respectieve commissies te behandelen? Als wij pas vanaf 9 november over die herberekeningen kunnen beschikken, zouden wij op een bepaald moment wel eens met praktische problemen kunnen zitten – ik meen dat ook de voorzitter die bezorgdheid moet meenemen – met welke cijfers wij uiteindelijk exact zullen kunnen werken. Het moet toch mogelijk zijn om op tijd en stond – ik ga ervan uit dat wij niet zullen wachten tot 9 november om de begrotingsbesprekingen te starten in commissie – over de meest accurate gegevens te kunnen beschikken.

Mijnheer de minister, wij moeten toch eens ernstig over alle grenzen van meerderheid en oppositie heen het fundamentele debat voeren over een andere financiering van delen van de sociale zekerheid. Ik zie dat men telkenmale – ook in de begroting die ons vorige week is voorgesteld – naar hulpmiddeltjes en redmiddeltjes zoekt. Het gaat om de bedrijfsvoorheffing op het vakantiegeld dat de Vlaamse Gemeenschap moet betalen zonder dat daarover formele afspraken met de deelregeringen zijn gemaakt, het zijn de bedrijfswagens die weer een gaatje moeten helpen opvullen enzovoort. Ik blijf een pleidooi houden, mijnheer de minister, om het fundamentele debat over een andere financiering te voeren.

Ik merk voor een stuk tot mijn tevredenheid op – ik hoop dat u dat ook op het juiste moment zult kunnen hardmaken – dat wij eindelijk het verslag in het kader van de responsabilisering van alle actoren in de Kamer ten gronde zullen kunnen bespreken. Ik hoop voor u, mijnheer de minister, dat dan zal blijken dat hetgeen zeer voorzichtig door uw voorganger op het spoor is gezet, wel degelijk geleidelijk wat resultaat begint op te leveren. Zo niet zal het andere grote debat over de splitsing van de sociale zekerheid – u kent onze stellingname daarover – niet langer uit de weg kunnen worden gegaan, omdat uiteindelijk alle ministers die de vorige jaren bevoegd zijn geweest op dat terrein, het bewijs zouden hebben geleverd dat wij niet in staat zijn die cijfers onder controle te houden.

03.05 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik meen dat ik u, als volksvertegenwoordiger die toch al een aantal jaren de sociale zekerheid volgt, moet zeggen dat ik uw optimisme over de cijfers niet mag delen. Ik kan dat niet. Het zou oneerlijk zijn van mij mocht ik zeggen dat ik dat wel kan. Ik zal heel blij zijn, indien ik kan zeggen dat u gelijk hebt en ik zal het betreuen mocht ik gelijk krijgen. De jaren leren mij, mijnheer de minister, dat u het probleem niet meer kunt rechtzetten.

Men spreekt van 300 miljoen, 400 miljoen tot 600 miljoen of 800 miljoen in de vraag van de heer Vandeurzen. Wij vinden die cijfers natuurlijk niet uit. De cijfers komen van het RIZIV.

Het RIZIV wordt toch geacht te weten waarover zij het hebben. Wanneer men zoiets doet in technische commissies, doet men altijd een klein beetje aan overschatting. Ik ben de eerste om dat toe te geven, maar dat kleine beetje maakt niet het verschil tussen de 300 en de 600, de 800 dan nog even buiten beschouwing gelaten. Mijn vrees is groot dat het er tussenin zal liggen.

Mijnheer de minister, ik denk dat ik hier geen zaken opklop. De ervaring heeft geleerd dat men in de uitgaven voor de

les clivages entre majorité et l'opposition si nous voulons trouver un autre financement pour la sécurité sociale. Au lieu de toujours nous contenter de pis-aller, nous devons soumettre le système à un débat fondamental.

Le rapport relatif à la responsabilisation de l'ensemble des parties pourra enfin être débattu. Dès lors, nous pourrions voir si la politique du ministre précédent commence à porter ses fruits. A défaut, un débat sur la scission de la sécurité sociale s'avérera inévitable.

03.05 Greta D'hondt (CD&V): Je ne partage pas l'optimisme du ministre s'agissant des chiffres. Ces derniers varient de 300 à 800 millions. Ils proviennent de l'INAMI qui devrait tout de même être au courant.

Je crains que le chiffre exact ne se situe quelque part au milieu. Le report de facturation ne peut porter que sur 100 à 150 millions d'euros, tout au plus. Je rappelle au ministre qu'en 2004, les dépenses ne peuvent mettre en péril la norme de croissance de 4,5 pour cent. Il faut donc éviter de recourir au report de facturation. Le ministre ne doit, par conséquent, pas dépasser la limite de 311 millions d'euros. Je crains que ce plafond ne puisse être

gezondheidszorgen op een begrotingsjaar 100 tot 150 miljoen kan respecté. camoufleren, met dien verstande dat als het maar 300 miljoen mag zijn en bijvoorbeeld geen 450, het maar 300 miljoen zal zijn. Dan zal men met uitgestelde facturatie werken: wij kennen dat, u kent dat. Zo heeft men in het verleden ook gewerkt en dan kloppen de rekeningen ook. Dan houd ik u aan uw engagement in de commissie hier, waarin u zegt dat 2005 binnen de groeinorm zal zijn, dus binnen 4,5%. Mijnheer de minister, als u dat engagement hier in de commissie aanneemt, kan er geen vertraagde facturering zijn voor 2004, want dan zit u in 2005 onmiddellijk in de knoei. Dat betekent dus dat het op 311 moet blijven. Dat haalt u niet, mijnheer de minister. Wij zullen de afspraak maken. Ik hoop echt, vanuit mijn bekommernis voor de sociale zekerheid, dat ik vandaag de pessimist was en u de realist. Wij zullen zien.

Ik wil afsluiten, voorzitter, met u te vragen ons op 9 november allemaal te besparen een vraag of interpellatie in te dienen en dit automatisch op de agenda te zetten, anders krijgt u misschien tien vragen.

De **voorzitter**: Ik wil wel nagaan of dit niet op die manier op de agenda kan en wij rond 10 november daarover een bespreking kunnen houden. Ook de beloofde tabellen waarnaar de minister verwees, zullen worden rondgedeeld.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

Collega's, de afspraak was dat de minister slechts tot de middag kon blijven. De heer Bacquelaine heeft mij laten weten dat hij zijn vraag nr. 3553 wenst uit te stellen. Dit betekent dat wij aan de laatste vraag komen.

Vragen die vandaag niet meer behandeld worden, komen vooraan op de lijst voor volgende volgende week.

Wij vergaderen om halftwee opnieuw voor de bespreking van de vragen aan de minister van Werk. De afspraak is dat de minister slechts tot 15 uur kan blijven. Een aantal van de tot haar gerichte vragen zullen dan wellicht ook worden uitgesteld

04 **Vraag van mevrouw Maggie De Block aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de effecten van de terugbetaling van de pil aan jongeren" (nr. 3535)**

04 **Question de Mme Maggie De Block au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les conséquences du remboursement de la pilule aux jeunes" (n° 3535)**

04.01 **Maggie De Block** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een korte vraag. Zo blijft u ook binnen uw timing.

Sinds 1 mei 2004 krijgen jongere meisjes extra terugbetaling wanneer ze voorbehoedsmiddelen kopen. Op die manier hoopte u het gebruik van anticonceptiemiddelen te bevorderen en het aantal tienerzwangerschappen te doen afnemen. Dat was een van de nieuwe maatregelen die u in 2003 hebt uitgevaardigd. In de krapte van uw budget had u zo een aantal nieuwe maatregelen, waarvan deze er een was.

Bij mijn uiteenzetting toen heb ik gevraagd of deze uitgave van 5 miljoen euro een eenmalige uitgave was. U hebt geantwoord dat u eerst zou bekijken welk effect de actie zou hebben en dan pas zou beslissen voor 2004.

Aan het einde van het jaar vraag ik u het volgende. Er zijn ook cijfers

04.01 **Maggie De Block** (VLD): Depuis le 1er mai 2004, le remboursement des méthodes contraceptives pour les jeunes filles est majoré. Le ministre voulait ainsi réduire le nombre de grossesses chez les adolescentes. Lorsque j'ai demandé au ministre si la dépense de 5 millions d'euros était une mesure unique, il m'a répondu qu'il souhaitait d'abord en mesurer les effets.

Les chiffres de l'Association pharmaceutique belge montrent que le recours à la pilule contraceptive a diminué au lieu

van de Algemene Pharmaceutische Bond, waaruit blijkt dat het pilverbruik eerder gedaald is dan gestegen. Daarom heeft de maatregel geen bijzonder effect gehad. We kennen natuurlijk niet de cijfers van de andere vormen van anticonceptie. Er zijn nu ook ringen, patches, ... Er zit zowat alles in het arsenaal. Dat zouden we samen moeten bekijken.

Hebt u zelf de maatregel laten evalueren?

Heeft de maatregel volgens u een meerwaarde gehad? Is het aantal tienerzwangerschappen inderdaad aan het dalen of is het gedaald?

Overweegt u om deze maatregel in te trekken voor volgend jaar of het voorziene budget van 5 miljoen euro te verlengen?

Ik heb de antwoorden op deze vragen niet teruggevonden in de persmededeling die u al hebt gedaan. Daarom vraag ik het u. Ik vond er wel een andere zaak in terug, met name de terugbetaling van middelen voor de ontwenning van tabak bij zwangere vrouwen. Dat leek mij op dezelfde leest geschoeid als de vorige maatregel. Daarom wilde ik u de vraag al stellen.

04.02 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw De Block, ik ben van mening dat uw analyse en suggesties ietwat voorbarig zijn. We moeten nog een beetje wachten.

U zegt dat er tijdens de maand van de invoering van de maatregelen geen resultaten werden geboekt. Dat lijkt mij globaal gezien heel normaal, en vooral omdat in het geval van contraceptie een belangrijke gedragswijziging noodzakelijk is. Half mei 2004 werden een sensibilisatiecampagne over het gebruik van contraceptie en een informatiecampagne over de toegangsmaatregelen voor jongeren opgestart via televisie- en bioscoopspots. De jongeren werden dus pas geïnformeerd in de loop van de maand mei en het is heel normaal dat de impact tijdens die maand nog niet zichtbaar was. Ik ben vanzelfsprekend van plan deze maatregelen te evalueren, maar wel binnen een redelijke termijn opdat deze evaluatie zinvol zou zijn. Deze evaluatie is voorzien na één jaar, met name in juni 2005. Ze maakt integraal deel uit van de maatregelen en zal zorgvuldig worden geanalyseerd. Tot dusver zie ik geen enkele reden om deze maatregelen in twijfel te trekken en dit te meer omdat - zoals u heel goed begrijpt - ze passen in het kader van een ruimere toegankelijkheid tot de gezondheidszorgen voor iedereen.

Tot daar mijn antwoord. We zullen het er verder over hebben wanneer ik over precieze informatie beschik om deze zaak te kunnen evalueren.

04.03 **Maggie De Block** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u een evaluatie hebt gepland in juni 2005 en hoop dat we er dan kunnen op terugkomen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

d'augmenter. La mesure n'a donc eu aucun effet particulier. Nous ne disposons toutefois pas de chiffres relatifs aux autres méthodes de contraception.

Le ministre a-t-il évalué cette mesure ? A-t-elle eu un effet positif ? Le nombre de grossesses a-t-il diminué chez les adolescentes ? Le ministre envisage-t-il de rapporter ou de proroger cette disposition ?

04.02 **Rudy Demotte**, ministre: L'analyse de Mme De Block me semble un peu prématurée; il est tout à fait normal de n'enregistrer aucun résultat un mois après l'instauration des mesures car il faut d'abord un changement des comportements. Or, les jeunes n'ont été informés, au moyen d'une campagne médiatique, qu'au cours du mois de mai.

J'ai l'intention d'évaluer ces mesures dans un délai raisonnable, c'est-à-dire pas avant juin 2005. Aujourd'hui, il n'y a aucune raison de les remettre en question. Au demeurant, elles s'inscrivent dans une approche globale de l'accessibilité des soins de santé.

04.03 **Maggie De Block** (VLD): Je me réjouis de l'intention du ministre d'évaluer ces mesures en juin 2005. J'espère que j'aurai alors l'occasion de revenir sur ce dossier.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.58 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11.58 heures.*